Cena 2 zł.

Wiadomości Mazurskie

PISMO CODZIENNE

Nr. 156 (167) Olsztyn, Czwartek 11 Lipca 1946 r. Rok II

Bestialska masakra w Kielcach

Proces 12 zbrodniarzy odsłania ponure tło zbrodni

Prokurator żąda kary śmierci — dziś zapadnie wyrok

Kielce, 11.7 (obsł. wł). Przed Najwyższym Sądem Wojskowym odbywa się rozprawa przeciwko 12 zbrodniarzom, sprawcom pogromu żydowskiego w Kielcach, o czym donieśliśmy wczoraj po krótce. Wszystkich oskarżonych można podzielić na trzy grupy.

Pierwsza z nich — to Edward Jurkowski i Antonina Biskupska. Są oni oskarżeni o przewodzenie tłumowi i podżeganie do mordu. Oboje oskarżeni przyznają się do winy.

Druga grupa oskarżonych, z Pokrzywinskim, Chorążakiem i Błachutem na czele, oskarżona jest o udział w mordzie przy ulicy Planty i o znęcanie się nad Żydami. Cała ta grupa, z wyjątkiem oskarżonego Szczęśniaka, przyznaje się do winy.

Wreszcie trzecia grupa oskarżonych, na czele z restauratorem Nowakowskim i kryminalistą Mazurem, oskarżona jest o mord z premedytacją, dokonany na kobiecie i 4-tygodniowym dziecku. Po zrabowaniu cennostowności i pieniędzy oskarżeni dokonali haniebnego mordu.

Wszyscy oskarżeni usiłują wykręcić się od odpowiedzialności i powołują się na »podniecenie« pod wpływem prowokacyjnych okrzyków, rzucanych w tłum.

W drugim dniu rozprawy przeprowadzone zostało postępowanie dowodowe.

Z zeznań świadka Witulusa, wynika, iż akcja pogromowa była z góry zorganizowana. Bo już wieczorem w pociągu, zdążającym w kierunku Kielc, poczęto bić Żydów.

Swiadek Ewa Szuman, mieszkanka domu przy ul. Planty 7, gdzie dokonano masakry Żydów, jest jedyną żydówką, mieszkanką tego domu, która wyszła cało z tego pogromu. Szuman zeznaje, iż tłum zgromadzony przed domem krzyczał, że zamordowano polskie dzieci. Następnie świadek widziała, jak jacyś młodzi osobnicy zamordowali jej przyjaciółkę.

Szuman opowiada dalej, że do pokoju, w którym się schroniła, wtargnęli w koncu jacyś osobnicy i kazali wszystkim wyjść z rękami podniesionymi do góry. Zabierali przy tym wszystko, nawet papierosy. Szuman słyszała kierowane w ich stronę okrzyki: «Niemcy was nie wymordowali, to my was wykończymy». Szuman widziała, jak 10 mężczyzn zostało zabitych i zmasakrowanych tępymi narzędziami.

Następny świadek Abram Moszkowicz opowiada, że był w mieszkaniu Fiszowej, gdy do pokoju weszło 3 cywilnych i jeden mundurowy milicjant. Jak się później okazało byli to: Stefan Mazur, Kazimierz Nowakowski, Jozef Sliwa i Pruszkowski. Kazali oni wszystkim obecnym zabrać cenne rzeczy i wyjść za nimi. Następnie wszyscy wraz z ofiarami wsiedli do samochodu i pojechali do lasu, oddalonego o 8 km od Kielc. Tam Mazur zastrzelił w bestialski sposób Fiszową, a następnie jej 6-tygodniowe niemowlę, Moszkowiczowi udało się uciec do miasta. Na jednej z ulic zażądano od niego legitymacji. Gdy okazało się, że jest żydem, zaczęto go bić tak, że padł nieprzytomny na jezdnię.

Swiadek Czerwinski zeznaje, że aresztował oskarżonego Rurarza w chwili, gdy ten chwalił się, że zamordował kilku Żydów.

Swiadek Antoni Sałaj zeznaje, iż widział, jak bito jakiegoś osobnika, myśląc, że to Żyd. Okazało się, że był to Polak. Później widział, jak zamordowano 4 osoby. Widział też, jak jednego z zamordowanych wrzucono do kanału.

Następnie zeznawali eksperci sądowi. Wszystkie ofiary mają zgniecione czaszki i zmiażdżone mózgi. Tylko u dwóch osób stwierdzono rany postrzałowe. Z pomiędzy 42 osób, znajdujących się w szpitalu, zmarły dotychczas 3 osoby, tak że liczba zmarłych wzrosła do 44. Poza tym 3 osoby znajdują się w agonii.

Należy podkreślić, iż w Kielcach znajdowało się przed pogromem ogółem 200 żydów, tak, że prawie 50% zostało zamordowanych, bądź też rannych.

Po zamknięciu przewodu dowodowego, zabrał głos prokurator, który dla wszystkich zbrodniarzy zażądał kary śmierci. Wyrok w procesie kieleckim ma zapaść w dniu dzisiejszym.

Sprawa odszkodowań i jedności gospodarczej Niemiec

na konferencji czterech ministrów

Paryż, 11. 7 (SAP). Odpowiadając na zarzuty min. Mołotowa, amerykański minister Byrnes wyraził gotowość przedłużenia projektowanego paktu na lat 40, lecz zaznaczył, że jego głównym celem ma być demilitaryzacja Niemiec, a nie sprawa odszkodowań.

Ustalona w Jałcie wysokość odszkodowań była jedynie podstawą do dyskusji, a w Poczdamie stało się rzeczą jasną, że Niemcy nie są w stanie zapłacić przewidzianych sum.

Uważa on, że wartość obszaru Prus Wschodnich, zajętego przez ZSRR, jest wystarczającą rekompensatą. Warunkiem wznowienia dostaw reparacyjnych ze strefy amerykańskiej jest przywrócenie jedności gospodarczej Niemiec.

Byrnes zaproponował w końcu utworzenie specjalnej komisji, złożonej z zastępców ministrów, dla rozważania sprawy odszkodowań.

Londyn 11.7 (obsł. wł.) Krytyczne ustosunkowanie się min. Mołotowa do projektu amerykańskiego, przewidującego 25 letnią okupację Niemiec, jest pilnie studiowane przez koła dyplomatyczne.

Utrzymuje się przekonanie, że min. Mołotow nie odrzuca projektu amerykańskiego, zaś strony amerykanska i angielska skłonne są do rozciągnięcia okupacji Niemiec na lat 40.

Na wczorajszym posiedzeniu przemawiał min. Bewin, popierając projekt amerykański. Wskazał on na 3 możliwości utrzymania pokoju. Pokój oparty być może na równowadze sił, hegemonii jednego lub dwuch mocarstw lub na wspólnej akcji wszystkich mocarstw.

Tę trzecią możliwość uważa Bewin za najskuteczniejszą. Anglia, stwierdził dalej min. Bewin, stoi twardo na gruncie umów poczdamskich, o ile reszta mocarstw również to uczyni. Jednym z głównych warunków umowy poczdamskiej jest traktowanie wszystkich stref okupacyjnych Niemiec, jako jednej całości gospodarczej. Dotychczas sprawa ta nie została rozwiązana.

Min. Bewin podkreśla, iż musi być utrzymana jedność sojuszników, aby uniemożliwić Niemcom myśl o odwecie.

Minister Mołotow w toku dyskusji zażądał traktowania zagłębia Ruhry, jako części całości gospodarczej Niemiec, w razie zaś jej wyłączenia z tej całości — winna być poddana pod zarząd czterech mocarstw.

Min. Bidault zgadza się na traktowanie Ruhry, jako elementu całości gospodarczej Niemiec.

Jak brzmi zaproszenie

na Konferencje Pokojowa w Paryżu

Paryż, 11.7 (PAP). Tekst zaproszen na konferencję pokojową 21 narodów, przesłany telegraficznie przez Francję, jest następujący:

»W imieniu Rady Ministrów Spraw Zagranicznych i zgodnie z decyzją Rady z dnia 4 lipca 1946 r. rząd francuski ma zaszczyt zaprosić rząd... do wzięcia udziału w zredagowaniu traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią, oraz do wysłania delegacji swych przedstawicieli na konferencję, która rozpoczyna się w pałacu luksemburskim dnia 29 lipca 1946 roku.

Projekty traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią, przygotowane przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych, zostaną zakomunikowane w możliwie najkrótszym czasie rządowi...

Celem ułatwienia pracy delegatów, propozycje, dotyczące organizacji i przepisów proceduralnych, zalecone delegatom, będą wręczone ambasadzie (poselstwu)... w Paryżu«.

Oswiadczenie czołowego polityka amerykanskiego

Londyn, 11. 7 (PAP). Z Waszyngtonu donoszą: Przewodniczący komisji dla spraw zagranicznych kongresu amerykańskiego Blume. — w związku z wypadkami w Kielcach —oświadczył, iż zwróci się do rządu USA, by podjął rozwiązanie problemu żydowskiego na skalę światową.

Prezydent Bierut

honorowym obywatelem Szczecina

Szczecin 11. 7. (SAP.) Na ostatnim posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej w Szczecinie powzięto jednomyślną uchwałę nadania obywatelstwa honorowego Prezydentowi KRN Bierutowi, premierowi Rządu Jedności Narodowej Osóbce - Morawskiemu, wicepremierowi Gomułce oraz delegatowi Rządu inż. Kwiatkowskiemu.

Przedstawiciel UNRRA w Polsce

Warszawa 11.7. (PAP). W dniu wczorajszym przybył samolotem z Londynu do Warszawy gen. por. Sir Humphrey Gale, zastępca dyrektora UNRRA na Europę.

Polska jest matka dla wszystkich obywateli

List otwarty Żydów polskich do Episkopatu i inteligencji polskiej

Przew. Naczelnej Rady Religijnej Żydów Polskich rabin W. Kahane ogłosił w imieniu ludności żydowskiej list otwarty do Episkopatu polskiego i inteligencji polskiej, który cytujemy w wyjątkach:

Z mroków niewoli, z kajdan poddanstwa, po krwawym i znojnym czynie zbrojnym wszystkich jej obywateli powstała do życia Rzeczpospolita Polska. Ziemia zbroczona krwią milionów niewinnie zabitych ofiar ocknęła się do nowego życia. Do życia w myśl szczytnych haseł miłości i sprawiedliwości. Wszyscy wznosimy modły do Wiekuistego, aby ręka Majestatu Jego rozciągnięta była nad naszym krajem od początku każdego roku, aż do jego zakonczenia.

Od zarania dziejów Polski, my, synowie prastarego Izraela, w każdej dziedzinie panstwa czynnie współpracowaliśmy dla podniesienia dobrobytu gospodarczego i świetności Rzeczypospolitej.

Dzięki pomocy Wiekuistego zdobyliśmy niepodległość.

Żyjemy na wolnej Ziemi Polskiej.

Jednak jad nienawiści, hodowany przez lata niewoli, zapuścił głębokie korzenie w społeczeństwie. Ciągle mnożą się akty mordu, dokonywane na resztkach Żydostwa Polskiego. Stare średniowieczne brednie o mordach rytualnych zostały wyciągnięte ze starego lamusa kłamstw i znowu są szerzone w społeczenstwie, wywołując zbrodnicze następstwa.

Ludzie, którzy przeszli gehennę cierpień w czasie okupacji, znajdują śmierć we własnym domu, padając ofiarą dzikich wybryków,

Kapłani Ludu Polskiego! Pomni ciężkiego grzechu niewinnie przelanej krwi, wołającej o pomstę do nieba, pomni szczytnych haseł nauki Chrystusa, zawartych w tak wiele mówiącym haśle Pawła z Taresu „Gdybym mówił językami ludzkimi i anielskimi, a miłości bym nie miał stałbym się, jako miedź brząkająca, albo cymbał brzmiący".

Zwracamy się do Was Przewielebni Duchowni z gorącym apelem, raczcie z Waszych świętych przybytków, z ambon Waszych kościołów zwrócić się z listem pasterskim do milionowych rzesz Waszych wiernych, aby skierować ich uwagę na krzywdę i grzech, popełniony przez mordowanie niewinnych ludzi.

Inteligencjo Polska, Koryfeusze Nauki! Wy, chlubni spadkobiercy wielkich demokratów, wieszczów i myślicieli polskich, czyż nie nadeszła pora, aby ze świątyń wiedzy, z wszystkich dla Was przystępnych źródeł głośno zagrzmiał głos uświadamiający.

Ludu Polski! Ludu Słowiański! Ty, który znany jesteś ze swojej gościnności, Ty, który kiedyś otworzyłeś swoje wrota dla gnanych i pędzonych z całego świata. Ocknij się! Pamiętaj, że tego rodzaju czyny odbijają się głośnym echem poza granicami państwa i szkalują dobre imię Polaka i Polski, która jest przecież wspólną matką dla wszystkich jej obywateli.

(PAP)

Prowokacja antyżydowska

udaremniona w Częstochowie

Częstochowa 11.7 (PAP) Zbrodnicze elementy usiłowały sprowokować w Częstochowie wystąpienia antyżydowskie. Milicja Obywatelska powiadomiona została, że na przedmieściu Częstochowy — Zacisze 2 — tłum usiłuje zlinczować pewnego człowieka, który uważany za Żyda, posądzony jest o zamordowanie małej dziewczynki.

Po przybyciu na miejsce Milicja Obywatelska stwierdziła, że ujętym przez tłum okazał się rdzenny Polak Eugeniusz Witkiewicz, robotnik fabryki „Metal".

Kalendarzyk podatkowy

Do 7 lipca 1946 r.

płatny był podatek od wynagrodzeń w kasie Urzędu Skarbowego, potrącony pracownikom za m-c czerwiec 1946 r.

Do 15 lipca 1946 r.

płatne są miesięczne zaliczki podatku obrotowego i dochodowego od obrotu za m-c czerwiec 1946 r. w kasie Urzędu Skarbowego.

Raty i odroczone naleznosci

płatne są w terminach przez Urząd Skarbowy wyznaczonych.

Wszystkie zalegle naleznosci

nieobjęte ratami i nieodroczone należy wpłacać zaraz.

Po upływie terminów płatności Urząd Skarbowy z urzędu obliczy należny podatek, doliczy koszty za zwłokę (art. 38 postępowania podatkowego) w wysokości następującej:

przy zwłoce do 14 dni 1 proc. zaległości,

przy zwłoce od 14 do 30 dni 2 proc. od zaległości,

przy zwłoce od 1 mies. do 3 mies. 6 proc. od zaległości,

przy zwłoce od 3 mies. do 5 mies. 10 proc. od zaległości,

przy zwłoce ponad 5 mies. 20 proc. od zaległości i ściągnie w trybie egzekucji, doliczając koszty egzekucyjne w wysokości dotychczasowej.

Kosztów za zwłokę nie stosuje się do zaległości odroczonych lub rozłożonych na raty przed 1 lipca 1946 r. jeżeli warunki w decyzji zakreślone zostały dotrzymane do 1 lipca br. albo też będą dotrzymane po 1 lipca 1946 r.

1106-3 *Izba Skarbowa*

Propaganda przeciw powrotowi do kraju

W Katowicach bawił ostatnio delegat administracji obozów UNRRA we Włoszech M. Rosen, gdzie około 20 tys. osób cywilnych, narodowości polskiej, czeka na przetransportowanie do kraju.

P. Rosen twierdzi, że we Włoszech w obozach dla Polaków kwitnie nadal propaganda przeciwko powrotowi do kraju, co skłoniła go właśnie do naocznego poznania prawdy.

Hitlerowcy cieszą się zaufaniem Anglików

Radziecki komentator radiowy Michajłow oświadczył przez radio moskiewskie, że wiele stanowisk administracyjnych i gospodarczych w Hamburgu w brytyjskiej strefie okupacyjnej zajmuje dotychczas szereg hitlerowców.

„Żelazna kurtyna" nad Palestyną

George Hall, min. do spraw kolonialnych odmówił w poniedziałek wieczorem prośbie posła Sydney Pilverman, który chciał uzyskać zezwolenie na wyjazd do Palestyny grupy członków parlamentu, celem zbadania na miejscu stanu rzeczy.

Hall oświadczył, że wyjazd tego rodzaju delegacji do Palestyny nie jest »pożądany«. (SAP)

Przed druga bomba na Bikini

Siła eksplozji bedzie znacznie wieksza

W związku z przygotowaniami do doświadczeń z drugą bombą atomową w dniu 25 bm. gen. Tomasz Farrel oświadczył, iż należy się liczyć, że tym razem siła eksplozji będzie znacznie większa, ponieważ woda jest dobrym przewodnikiem energii, a jak wiadomo — bomba wybuchnąć ma w głębi morza. W związku z tym także i okręty poniosą większe uszkodzenia, ponieważ dna ich są zazwyczaj słabsze.

Dr Karol Campoon, kierownik ekipy naukowców stwierdził, że pierwsza próba była »całkowicie udana«. Dodał wszakże, że wielu amerykanskich uczonych z najwyższą niechęcią odniosło się do użycia bomby atomowej przeciwko Japończykom i obecnie ma nadzieję, że doświadczenia na Bikini są dostatecznie przerażające, by zmusić narody do porzucenia zamiarów prowadzenia wojen w ogóle, a przy użyciu bomby atomowej w szczególności.

(SAP)

Przegląd prasy

Oświadczenie

Wicepremier Mikołajczyk złożył w imieniu PSL oficjalne oświadczenie w sprawie pogromu kieleckiego, obszernie komentowane przez prasę polską.

»Rzeczpospolita« pisze m. in. o »humanitaryźmie prezesa PSL«: „P. wicepremier powiada: „Zgodnie ze swą tradycją i ideologią, wyznając zasady miłości bliźniego i tolerancji, PSL przeciwne jest wszelkiej walce politycznej, czy rasowej w oparciu o siłę fizyczną".

Bo przecież najistotniejszy jest fakt, że złożone przez wicepremiera Mikołajczyka oświadczenie jest niczym innym, jak właśnie wyznaniem wiary antysemityzmu, wyznaniem wiary rasizmu. Prezes PSL nie chce, aby walka rasowa prowadzona była siłą fizyczną. Niemniej, odstępując od tego, co w ideologii demokratycznej jest wręcz dogmatem, samą możliwość istnienia walki rasowej dopuszcza. Warto panu wicepremierowi w związku z tym przypomnieć, że jak dotąd teoria walki rasowej była specjalnością wyłącznie hitleryzmu.

P. wicepremier Mikołajczyk siły fizycznej nie chce. Bardzo szlachetnie. W tym samym zdaniu traktując równorzędnie walkę rasową z walką fizyczną, twierdzi, że jest przeciwnikiem siły fizycznej w walce politycznej rownież. Jeżeli pan wicepremier ma na myśli używany w walce politycznej nóż leśnego bandyty, nie ulega kwestii, że oświadczenie jego jest bardzo pożyteczne. Pogrom kielecki uczy jednak, że w walce z faszystowskim bandytyzmem, który wciąż jeszcze pretenduje do oblicza politycznego, trzeba właśnie fizycznej siły. Wolność musi być dobrze uzbrojona".

Jedno jajko za gazete

Katastrofalne rozmiary inflacji na Węgrzech

Inflacja węgierska przekroczyła wszystko, co działo się w Niemczech po poprzedniej wojnie. Miesięczne wynagrodzenie węgierskich ministrów wynosi około 4 dolarów, wynagrodzenie urzędników waha się od 15 centów do 1-go dolara, a profesorowie uniwersytetu zarabiają około 2 dolarów miesięcznie.

Na wsi brak jest pieniędzy, ponieważ chłopi nie chcą przyjmować bezwartościowych, papierowych pengo. W mieście natomiast jest nadmiar pieniędzy papierowych, ale brak towarów. Ludność żyje na diecie przeciętnej 600 kalorii dziennie.

Stopa życiowa wsi jest natomiast wyższa, niż kiedykolwiek, ponieważ chłopi otrzymują wzamian za żywność obuwie, ubrania i meble. Dziewczęta wiejskie mają po 10 — 15 modnych, nowych sukien. Chłopi płacą w naturze nawet za gazety (jajko — za tygodnik.) (SAP.)

Sytuacja w Trieście

Moskwa. 10. 7 (PAP). Agencja Tass donosi, że z powodu demonstracji w Trieście i na przedmieściach, dowództwo amerykańskie wydało rozkaz cofający wszystkie urlopy żołnierzy amerykańskich. Wojska brytyjskie skompletowały swój zapas gazów łzawiących.

Transjordania prosi o przyjecie do ONZ

Królestwo Transjordanii zwróciło się z prośbą o przyjęcie do ONZ.

Transjordania jest obecnie królestwem, po zawartym ostatnio z W. Brytanią układzie, który uznał jej niepodległość. (SAP)

2 miliony pod bronia

Gen. brazylijski Modeston opublikował artykuł, w którym zajmuje się stanem liczebnym armii gen. Franco oraz jego zasobami zarówno militarnymi, jak i technicznymi i gospodarczymi.

Generał stwierdza, że według znanych mu danych, Franco posiada 2-milionową armię skoncentrowaną w Pirenejach, z tego 1,5 miliona na samym pograniczu. (SAP).

Dzień Olsztyna

Przed świętem Grunwaldu

Komitet organizacyjny Święta Grunwaldu zwraca się za naszym pośrednictwem do wszystkich kierowników urzędów, instytucji i organizacji, aby umożliwili swoim pracownikom wzięcie udziału w uroczystościach na polach Grunwaldu przez zorganizowanie we własnym zakresie środków transportowych.

Odjazd z Olsztyna wszystkich samochodów, wiozących uczestników uroczystości, nastąpi w niedzielę dn. 14 b. m. o godz. 8 rano z placu Wolności.

Święto Morza

Pod przewodnictwem wicewojewody ppłk. mgr. T. Korala odbyło się posiedzenie plenum Wojewódzkiego Komitetu Obchodu »Święta Morza«, na którym omówiono program uroczystości, mających się odbyć w dn. 27 i 28 bm.

W najbliższych dniach podamy szereg interesujących szczegółów programu „Święta Morza", które obecnie po uzyskaniu przez Polskę rozległych brzegów Bałtyku nabiera dla społeczeństwa specjalnego znaczenia. (per)

Dziś wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 19.30 sztuka G. Zapolskiej „Panna Maliczewska"

Kino „Polonia"

„Płomień nie zgasł".

Kino „Mazur"

„Górą dziewczęta".

Żniwa tegoroczne

obejmą 150.000 ha zbóż jarych i ozimych

Jesteśmy w okresie bezpośrednio poprzedzającym żniwa. Ministerstwo Roln. i R. R. wydało już w tej mierze szereg zarządzeń wykonawczych. Zgodnie z tymi zarządzeniami montuje się w Olsztynie aparat akcji żniwnej i omłotowej, na czele którego stanął naczelnik wydziału produkcji roślinnej miejscowej Izby Rolniczej inż. W. Mikiewicz.

W wywiadzie z naszym współpracownikiem inż. W. Mikiewicz, nawiązując do żniw zeszłorocznych, kreśli następujący plan akcji:

Żniwa zeszłoroczne i tegoroczne

W r. ub. przy nader słabym zaludnieniu terenu, wszystkie czynniki, biorące udział w żniwach, zebrały łącznie 213.437 ha zbóż. Z tego na ludność cywilną przypadło — 70.160 ha, na Wojsko Polskie — 45.570 ha i na Armię Czerwoną — 97.707 ha. Prowadzone przy pomocy t. zw. brygad żniwnych z województw centralnych, młodzieży szkolnej, jeńców wojennych i wojska, żniwa zeszłoroczne z konieczności były przeprowadzane dość chaotycznie.

W r. b. zbiory obejmą: żyta ozimego 59.000 ha i pszenicy ozimej 2.000 ha, a ponadto z górą 80 000 ha zbóż jarych, czyli razem, uwzględniając pola zasiane, ale nie ujawnione — około 150.000 ha.

Różnica z rokiem ubiegłym polega głównie na tym, że w tym roku tereny bezpańskie, czyli zasiane i porzucone, nie istnieją. Wszystko, co mamy „na pniu", jest własnością osadników, wzgl. ludności autochtonicznej, lub też znajduje się na terenie majątków ziemskich, należących do Zarządu Nieruchomości Ziemskich i różnych in. instytucji.

Na terenach mniej zaludnionych występują gdzieniegdzie t. zw. samosiewy, nadające się do zbioru, które oddane będą do wykorzystania świeżo przybyłym osadnikom.

Robocizna, sprzężaj, organizacja

Widoki na realizację zbiorów tegorocznych są większe, niż w r. ub., kiedy akcję improwizowaliśmy poraz pierwszy przy nader rzadkim zaludnieniu i bardzo ograniczonej liczbie sprzężaju.

Liczebność ludności rolnej sięga obecnie 50.000 rodzin, nie mówiąc już o charakterze osadnictwa, która dziś w przeważającej większości z całą powagą traktuje swą pracę na roli.

Na korzyść żniw tegorocznych przemawia również znaczny wzrost pogłowia koni, których mamy obecnie na terenie województwa ponad 20 000 sztuk, w tym około 18,000 zdolnych do pracy. Do tego należy dodać niewątpliwe postępy w organizacji majątków ziemskich.

Mimo istotnej poprawy na każdym z wymienionych odcinków gospodarki rolnej wciąż jeszcze odczuwamy brak rąk roboczych do pracy, siły pociągowej i maszyn żniwnych, które w dodatku bardzo nierównomiernie rozmieszczone są w terenie.

Mobilizacja ludzi i maszyn

W związku z tym będziemy się starali ściągnąć do pracy w polu możliwie większą ilość ludzi. Liczymy na pomoc wojska, młodzieży szkolnej, ludności cywilnej, zamieszkałej w miastach i znajdujących się jeszcze na naszym terenie Niemców. Będziemy się starali o mobilizację koni miejskich i przydział jednej trzeciej traktorów PPT. i MR.

Z 1 300 traktorów tej instytucji czynnych w chwili obecnej jest 850 sztuk. Z tej liczby 280 sztuk projektujemy użyć do akcji żniwnej, a resztę 570 szt. pozostawić do uprawy roli.

Ponadto Samopomoc Chłopska przystąpi niezwłocznie do organizacji t. zw. samopomocy sąsiedzkiej.

Omłoty i urodzaj

Przechodząc do omówienia akcji omłotów, która rozpocznie się w toku żniw, inż. W. Mikiewicz wyraża pogląd, że akcja ta może być przeprowadzona własnymi siłami rolnictwa bez pomocy organizacyjnej z zewnątrz. Jednocześnie stwierdza, że plony tegoroczne nie będą wyższe ponad 6 q. z 1 ha., przy czym miejscowe ziarno z uwagi na słabe wypełnienie kłosów i długotrwałą wiosenną suszę, jako poślednie, nie będzie się nadawało do siewu.

Biorąc to pod uwagę, miejscowe czynniki administracji rolnej postanowiły zwrócić się do odpowiednich Ministerstw o przydział zbóż siewnych w całkowitej ilości projektowanego planu siewnego w jesieni br. i prosić o możliwe najwcześniejsze wykonanie dostaw. (El).

Poranek filmowy

W niedzielę, 14 bm, o godz. 11 w kinie »Polonia« OM TUR organizuje kolejny poranek filmowy. W programie polska komedia »Czy Lucyna to dziewczyna«.

Słuchamy radia

WARSZAWA I na fali 395·8 mtr.

Czwartek, dnia 11-go bm. 16.00 dziennik, 16.20 kwintet Francka, 16.55 rozmowy o literaturze i teatrze, 17.10 koncert muzyki popularnej, 17.55 wędrówka z mikrofonem, 18.10 „Marian Promiński", 18.30 recital fortepianowy, 19.00 nauka przy głośniku, 19.30 wspomnienie z sali koncertowej, 20.00 dziennik, 20.30 „Nasze pieśni", 20.45 „Michałko, 21.00 audycja dla Polaków zagr., 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 muzyka taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.20 program, 23.30 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Po premierze w Teatrze im. St. Jaracza

„PANNA MALICZEWSKA"

SZTUKA W 3-ch AKTACH G. ZAPOLSKIEJ

Publiczność teatralna naszych czasów gorąco, częstokroć nawet namiętnie reaguje na artystyczne wizje i na słowa, które padają ze sceny i swoją treścią fascynują widownię.

Jest to niewątpliwie znak czasu, symbolizujący coraz większe zbliżenie widowni i sceny, coraz głębsze odczuwanie przez widza t. zw. »scenicznej prawdy«.

Publiczność olsztyńska nie jest więc odosobniona w swym żywym reagowaniu, jakiego świadkami byliśmy onegdaj na premierze »Panny Maliczewskiej«.

O twórczości dramatycznej Gabrieli Zapolskiej pisano już tyle, że trudno byłoby coś jeszcze dorzucić, prócz tego, że problematyka »teatru Zapolskiej« jest wiecznie żywa.

„Panna Maliczewska" jest jedną ze sztuk, poświęconych walce z nieśmiertelną, niestety, kołtunerią, z zakłamaniem i fałszem, które trwały przytułek znalazły w pewnych duszach ludzkich.

Szereg kapitalnych scen, dosadnie przedstawiających środowisko, w którym toczy się akcja, galeria typów o bardzo różnorodnej strukturze psychicznej—oto są walory tej nieprzebrzmiałej sztuki.

Należy się więc słowo wdzięczności reżyserowi Chmielewskiemu za wprowadzenie „Panny Maliczewskiej" na afisz w Olsztynie, za uwypuklenie środowiska i za skompletowanie tej galerii typów, w której sam reżyser, jako świetny wykonawca roli adwokata Dauma, zajął wybitne miejsce.

Patrząc na Chmielewskiego—Dauma, słuchając jego krótkich, lapidarnych wypowiedzi, mając przed sobą całkowity obraz jego zwierzęcego, tępego stosunku do Stefki Maliczewskiej — odczuwamy niemal fizyczny wstręt. Stanowi to niewątpliwy sukces artystyczny aktora.

Nawet jego, zdawałoby się, „ludzki i egoistyczny odruch przy spotkaniu z synem w „garsonierze" Stefki jest nieszczery, jest zakłamany i wzbudza obrzydzenie.

Daumom nie pomoże już nic. Ratują swe cenne zdrowie, robiąc inhalację. Niestety, nie wynaleziono jeszcze środka na przeprowadzenie inhalacji... duszy.

Dobroczynne, czyli raczej „drobnoczynne" damy (J. Kossowska i M. Makojnikowa) uzupełniają Dauma. Zwłaszcza J. Kosowska (Daumowa) stworzyła zupełnie zdecydowaną postać, a jej orzeczenie „u Stefani Maliczewskiej, statystki teatru, znaleziono mieszkanie odpowiednie i wikt"—wywołuje żywy odruch widowni.

St. Czachorowski, jako Edek — biedny, zapracowany uczeń, którego ambicją jest nauka i Prz. Zieliński, syn bogatego Dauma, tworzą dwie bardzo przekonywujące postacie kontrastowe. Obaj wykonawcy mają swoje piękne fragmenty w sztuce.

Ukryty w programie pod trzema gwiazdkami wykonawca roli Boguckiego zupełnie poprawnie odtworzył tę „zerową" postać. Czwórka kolegów Fila była w miarę żywa i impulsywna, po sztubacku szurgała nogami i przekonywująco zachwycała się Stefką. Edmund Karasiński dobrze i z humorem uchwycił epizodyczną rolę sekwestratora.

Dwie postacie pozostają w pamięci, gdy się po przedstawieniu opuszcza teatr: Maliczewska w wykonaniu Marii Zielinskiej i Michasiowa, którą odtwarza Eugenia Snieżko-Szafnaglowa.

Rola Stefki nie należy do łatwych, obfituje bowiem w całą gamę przejść, zmusza do stałej baczności aktorskiej i do precyzowania odruchów tak różnorodnych — jak zróżniczkowane są stany psychiczne biernej »statystki Maliczewskiej«.

Zwycięską ręką wyszła z tych trudności młoda, niewątpliwie obdarzona prawdziwym talentem i darem subtelnej analizy, M. Zielińska.

Jej Stefka wzrusza, niekiedy bawi, a zawsze wywołuje w widzu odruch sympatii i współczucia.

Rola pannej Maliczewskiej będzie niewątpliwie żelazną pozycją w repertuarze młodziutkiej artystki.

Michasiowa, którą gra E. Szafnaglowa, jest już postacią niemal nie ze sceny—pulsuje w niej życie samo. Artystka tworzy typ tak wyrazisty i pełen prawdy — że koniecznie trzeba to zobaczyć.

Jak zwykle z umiarem odegrała rolę Żelaznej Mira Wiland, która jednak naszym zdaniem — nie czuje się dobrze w tego rodzaju rolach charakterystycznych.

Wnętrza stworzył Wiesław Makojnik zgodnie z duchem epoki i środowiska. Zwłaszcza 2 i 3 akt są niezmiernie charakterystyczne.

Spektakl jest udany. Teatr im St. Jaracza zyskał jeszcze jedną sztukę, której można rokować dłuższy okres powodzenia.

Z. A. (Zastępca)

Kurs dla pracownikow gorzeln zamierzajacych pracowac w swym zawodzie na terenie wojewodztw polnocn.

Oddział Gdański Zjednoczenia Gorzelni Rolniczych w porozumieniu z Wydziałem Oświaty Gdańskiego Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego organizuje w majątku i gorzelni Modrowo, pow. Kościerskiego, 6-cio tygodniowy praktyczny kurs, który obejmować będzie praktykę w gorzelni, warsztatach i laboratorium, a także ćwiczenia i wykłady w zakresie stosowania przepisów skarbowych, monopolowych, o ubezpieczeniach, książkowości oraz spółdzielczości. Kandydaci winni odpowiadać następującym warunkom:

a) narodowość polska,

b) ukończone 7 klas szkoły powszechnej,

c) nienaganna opinia i referencje conajmniej 2 poważnych obywateli,

d) dwu-kampanijna praktyka w gorzelniach rolniczych.

Kurs odbywać się będzie od dnia 1 sierpnia do 15 września 1946 r. Wpisowe na kurs wynosi 100 zł., po za tym nauka i utrzymanie kursistów są bezpłatne. Pościel każdy słuchacz powinien posiadać własną.

Zapisy przyjmuje do dnia 24 lipca 1946 r. Zjednoczenie Gorzelni Rolniczych, Sopot, ul. Jagiełły Nr. 10.

Kursiści, którzy ukończą kurs i zdadzą egzamin końcowy, otrzymają świadectwa upoważniające do starań o objęcie posad wzgl. o dalsze kierownictwo gorzelń. 1121

Centrala Materiałow Budowlanych
Sp. z o. o.
ODDZIAL W OLSZTYNIE
przenosi z dniem 12 lipca swoje biura do nowego lokalu przy ulicy Okrzei 8 (po Banku Ludowym)
Telefony: DYREKCJA: 269
BIURO: 205
1110-1

Wyciac i zachowac

Nowy rozklad jazdy

Zamieszczamy dalszy ciąg nowego rozkładu jazdy DOKP w Olsztynie.

Olsztyn Gł. – Orneta (odj. – 5.10 i 17.15, przyb. – 6.43 i 19.25) i z powrotem (odj. – 7.15 i 19.55, przyb. – 8.41 i 22.06).

Olsztyn Gł. – Morąg (odj. — 9,30, 15.40 i 20.45, przyb. – 10.49, 16.59 i 22.21) i z powrotem (odj. — 11.20, 18.18 i 5.44, przyb. 12.48, 19.45 i 7.25).

Olsztyn Gł. – Białystok przez Szczytno (odj. – 10.15 i 21.00. przyb. – 19.26 i 6.06) i z powrotem (odj. – 6.20 i 22.15, przyb. – 15.33 i 6.39).

Lidzbark Warm. i Ełk otrzymały w nowym rozkładzie drugą parę pociągów z Olsztyna z przesiadaniem w Korsze wg. nast. rozkładu: Olsztyn Gł. – odj. 7.35, Korsze – przyb. 9.17, przesiadanie – odj. 9.30, Lidzbark – przyb. 12.18, oraz Olsztyn Gł. – odj. 15,45, Korsze – przyb. 17.28, przesiadanie – odj. 17.40, Ełk – przyb. 21.43.

Mimo, że nowy rozkład wchodzi w życie dopiero od niedzieli dn. 14 b. m., nast. pociągi ze względów technicznych odejdą już w sobotę dnia 13 bm. według nowego rozkładu: pociąg pośpieszny Malbork – Olsztyn – Warszawa odejdzie z Olsztyna o godz. 23.00, pociąg pasażerski Olsztyn – Iława o godz. 19.50, Olsztyn – Wielbark przez Nidzicę (Nibork) o godz. 19.50 i Olsztyn — Białystok o godz, 21.00,

REJESTRACJA
odszkodowan wojennych

Na podstawie zarządzenia Biura Odszkodowan Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów z dnia 26.IX.1945 r. Nr. 1884/45 i okólnika Nr. 218 Pełnomocnika RP na Okręg Mazurski z dnia 23.X 1945 r. L. dz. 6439/Adm. O. W /45 — Zarząd Miejski w dalszym ciągu rejestruje szkody wojenne, powstałe wskutek działan okupanta i jego sprzymierzonych.

Zainteresowani winni rejestrować bezzwłocznie nie tylko na własne korzyści, lecz tym samym spełnić obowiązek względem Panstwa.

Wszelkie zgłaszane szkody i straty należy w miarę możności poprzeć dokumentami, z braku takowych zeznaniem świadków.

Rejestrację przeprowadza się w gmachu Ratusza — Zarząd Miejski pokój Nr. 93.

Wice Prezydent m. Olsztyna
1122 (—) A. Kruczynski

PRZETARG NIEOGRANICZONY

Dyrekcja Wodociągów m. Olsztyna ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie następujących robót:

1) Wykonanie linii sygnalizacyjnej napowietrznej z wieży ciśnień przy ul. Żołnierskiej (boczna Kościuszki) na stację pomp „Zachód" wodociągów miejskich przy jeziorze Krzywym (Okul), oraz wykonanie i uruchomienie urządzenia sygnalizacyjnego w obu wspomnianych budynkach.

2) Generalną odbudowę st. pomp „Północ" wodociągów miejskich u wylotu ul. Oficerskiej (koniec Al. Wojska Polskiego) oraz jej uruchomienie.

Szczegółowe dane oraz wzory ofert otrzymać można w biurze Dyrekcji Wodociągów codziennie w godz. od 8,00 do 10.00.

Oddzielne oferty na obie roboty składać należy w Dyrekcji Wodociągów m. Olsztyna ul. Ogrodowa 5 w Wydziale Technicznym do godz. 12.00 dnia 18 lipca 1946 r.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 12.30.

Oferent obowiązany jest złożyć wadium w wysokości 2 proc. sumy oferowanej w dniu złożenia oferty w kasie wodociągów, zwrotne natychmiast, w razie nieprzyjęcia oferty, a w razie otrzymania polecenia wykonania robót, kaucję gwarancyjną w wysokości 5 proc. całkowitej sumy.

Dyrekcja Wodociągów zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn oraz bez zobowiązania jakichkolwiek odszkodowań, prawo skorzystania częściowego z ofert, oraz prawo wyboru przedsiębiorcy bez względu na wynik przetargu.

Dyrekcja Wodociągów i Kanalizacji m. Olsztyna.

1101-1

OGŁOSZENIA DROBNE

TYDZIEN OKAZJI u PIONIERA
obejrzyj wystawę 1 Maja 6.
1128-10

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę repatriacyjną nr. 3793 wydaną przez PUR w Ciechanowie na nazwisko Wojciechowski Stefan, zamieszkały Olsztyn, ul. Jagiellońska 46. 1111

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty wydany przez Zarząd Miejski Olsztyna. na nazwisko Wołoszyn Józef, urodzony 1. 5. 1902 r. 1112-2

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Ciechanów na nazwisko Tabaka Stanisław. 1120-1

„RYBAK" — sieci — haczyki — bawełna — korek — artykuły wędkarskie. Gdynia, Swiętojańska 47. 1099-8

HURTOWNIA GALANTERYJNA Feliks Aszyk, Łódź, Nowomiejska 5, poleca po cenach niskich galanterię, biżuterię sztuczną, kosmetykę. Prowincja za zaliczeniem. 1073-3

UNIEWAZNIAM zagubioną książkę wojskową nr. 040270 seria A, wydaną przez RKU Olsztyn, na nazwisko Hałuzo Wincenty, ur. 2. 4. 1915 r. 1116-1

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie nr. 1944 wydane przez Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, zaświadczenie z obozu jeńców wojennych wydane przez PCK Warszawa oraz kartę repatriacyjną wydaną przez PUR Warszawa na nazwisko Michalewicz Bronisław urodz. 11. X. 1910. 1102-1

UNIEWAZNIAM skradzione dokumenty: karta ewakuacyjna nr. 56514-1 wydana w Wilnie i karta rzemieślnicza na nazwisko Przytulski Konstanty zam. Olsztyn, Al. Niepodległości 68-4. 1124

UNIEWAZNIAM zagubione tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane w Dąbrówce gm. Dywity na nazwisko Miszka Sylwia. 1125

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną i dowód osobisty wydany w Wilnie oraz zaświadczenie posiadanie domu na nazwisko Downarowicz Antoni zam. Olsztyn, ul. Staszyca 8-10. 1126

UNIEWAZNIAM zagubioną legitymację służbową wydaną przez Dyrekcję Lasów Państw. w Olsztynie na nazwisko Obuchowicz Jadwiga zam. Olsztyn, ul. Fałata 8. 1129

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód obozu wydany w Nordhausen i zaświadczenie z U. B. P. Warszawy na nazwisko Grzegorzewski Stanisław zamieszkały Olsztyn, Al. Niepodległości 62. 1130

POTRZEBNA panna do szycia bielizny. zgłaszać się od 10-12 Kopernika 34 m. 4. 1123

Osoby: Admirał, Telefonistka, Majtek, Bomba i Rekin.

Admirał (chodzi tam i z powrotem) Za chwilę spadnie Bomba atomowa. Dla dobra ludzkości na razie na morze. Zaczynamy punktualnie. Trzeba sprawdzić czas. (bierze dalekowidz i spogląda na zegar ratuszowy w Olsztynie) O, psiakrew, znowu stoi (przeżuwa przekleństwa).

Telefonistka: Mówi się?

Admirał (j.w.) Mówi się. Niech pani nie przeszkadza. zaraz spadnie Bomba.

Majtek (wchodzi) O'key. (przeżuwa gumę).

Admirał (j. w.) Wszyscy poza rejon działania Bomby! Co tam jeszcze?

Majtek (przeżuwa gumę) Beczki benzyny „Społem" na podworku przy ul Pieniężnego.

Admirał (chodzi tam i z powrotem) Do krocset tysięcy monopolowych Bałtyków. Mogą się zapalić od słońca.

Majtek (wciąż przeżuwa gumę) To przecież tylko benzyna.

Admirał (b. brzydko klnie). Uderzyć w gong! Zaczynamy. Orkiestra tusz! Rozkazać Bombie, żeby już nareszcie spadła. Dla dobra ludzkości.

Majtek (przeżuwa j. w.). O'key (wychodzi).

Bomba (spada dla dobra ludzkości na razie na morze).

Admirał (chodzi tam i z powrotem). Jestem zdenerwowany. Co za wyniki?

Majtek (wchodzi i przeżuwa gumę). Palmy na atolu ogłosiły republikę...

Admirał (przestaje chodzić)?

Majtek (wciąż j. w.)... straciły koronę. Poza tym świnie cieszą się dobrym zdrowiem.

Admirał (chodzi tam i z powrotem). Swiniom nigdy nic nie zaszkodzi, nawet Bomba atomowa. To jest poprostu świństwo!

Bomba (milczy).

Admirał (chodzi odwrotnie). A osły?

Majtek (j. w.) Tylko wśród osłów zanotowano panikę.

Admirał (zapala »Wolność«). Znowu lipa.

Rekin (w morzu). Całą wodę zapaskudzili. Muszę złożyć podanie do PUR-u i przenieść się na zachód.

(Zelazna kurtyna spada. Dla dobra widzów i czytelników). Dzik

POTRZEBNA kucharka do prowadzenia stołówki. Olsztyn, Dyrekcja Lasów Państwowych, Aleja Wojska Polskiego 13. 1132

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie z obozu wydane w Iławie na nazwisko Droszczak Stanisław zam. Olsztyn, ul. Warmijska 26 1131

UNIEWAZNIA się zagubioną książkę wozu nr. C 85715 na samochód marki Chevrolet, nr. silnika 393299, nr. podwozia 384212-1600. 1127

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Gosp. Spółdz." w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorzy otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu
Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.

Wyd. i druk. Woj. Urząd Inf. i Prop. w Olsztynie. ZO3186 Odpow. za pismo Kolegium.